

muzyka synagogalna
pieśni w jidisz i po hebrajsku

KONCERT
CHÓRU
SYNAGOGALNEGO
Z LIPSKA

pod dyrekcją **Helmuta Klotza**

Na koncert zaprasza
Referat ds. Dialogu Międzyreligijnego
Archidiecezji Poznańskiej
oraz Forum Kultur

POZNAŃ
29 września 2006, godz. 19.00
Gmach historyczny Synagogi, ul. Wroniecka

CHÓR SYNAGOGALNY / program

Muzyka synagoga

Ma tauwu

baryton, chór, organy, komp. (Samuel Lampel)

*Śpiew według wersów psalmów podczas składania hołdu przy wejściu do synagogi:
Jak piękne są Twe namioty, Jakubie, Twoje mieszkania, Izraelu.*

L'cho daudi

alt, chór a cappella, komp. (Charles Davidson)

*Przyśpiewka o tym jak świątecznie i troskliwie podejmowana jest w piątek wieczorem
w szabas narzeczona, w muzyczno-tanecznej interpretacji z pantomimy
„Chasydzki Szabas”.*

Ham'chabe ess haner

tenor, chór, organy, komp. (Samuel Alman)

*Talmudyczne uzgodnienia o rytuale zwyczajów w wieczór szabasowy, szczególnie
podczas zapalania świecy szabasowej: Kto gasi lampę ze strachu przed poganami,
zbojcami, złymi duchami lub, aby choremu umożliwić sen, ten będzie rozgrzeszony.
Jeśli natomiast jego celem jest oszczędzać lampę, oliwę lub knot, ten jest winien
złamania praw szabasu.*

Jeruschalajim

chór, organy, komp. (Charles Osborne)

*Psalm 122, 1-2. Uradowałem się, gdy mi powiedziano: „Pójdziemy do domu Pańskiego!”
Już stoją nasze nogi; w twych bramach, o Jeruzalem.*

Haschkiwenu

tenor, baryton, chór, organy, komp. (Samuel Alman)

Modlitwa wieczorna o bezpieczeństwo w nocy i o utrzymanie w oddali wszystkiego złego.

zyka ogalna

הַשֵּׁבִילִי עוֹמֵד לְקִצְרִי.
סִבְלַת – מֵאֵה שְׁעָרִים.
בָּא הַשֶּׁמֶשׁ ו' – הַקּוֹצֵר יִשְׁאַל.
הֵן, הֵן נֶסֶן" – יַעֲנֵהוּ הַקֹּהֵל.
הַאֲקֻצֹר? וְקוֹה הַמֶּגֶל ו'
הֵן, הֵן נֶסֶן" – יַעֲנֵהוּ הַקֹּהֵל.
הַלְקָה וּזו' – יוֹסִיף יִשְׁאַל.
הֵן נֶסֶן" – יַעֲנֵהוּ הַקֹּהֵל.
תְּבוֹאָה תְּנַשֶּׂה.
אֵה כִרְכַת הָאֲדָמָה.
מִינֵי מְלֵאוֹ קֵר.
בֵּישׁ – תִּירוֹשׁ, יִצְקֵר.

Taurass adaunoj

alt, chór, organy, komp. (Louis Lewandowski)

Psalm 19, 8-9. Prawo Pana doskonałe – krzepi ducha; świadectwo Pana niezawodne – poucza prostaczka; nakazy Pana słuszne – radują serce; przykazanie Pana jaśnieje i oświeca oczy.

W'schomru

tenor, chór, organy, komp. (Samuel Alman)

Cytat biblijny o czczeniu Szabasu i o dniach wypoczynku po tygodniowej pracy. Bóg dał dzieciom Izraela Szabas na wszystkie czasy jako wieczne przymierze, gdyż On w sześć dni stworzył Niebo i Ziemię, ale w siódmy dzień odpoczywał i świętował.

Adon olom

chór a cappella, komp. (Wilhelm Würfel)

Pan Świata rządził, zanim stworzono istotę. On był, jest i będzie trwał w dostojności. Bóg jest ze mną, nie lękam się.

Naariz'cho

tenor, baryton, chór, organy, komp. (Abraham Dunajewski)

Zwiastowanie Świętości Wieczystej: święty, święty, święty jest Bóg zastępów. Tak daleko jak tylko Ziemia sięga, istnieje jego dostojność. Modlitwa ta zawiera również żydowskie wyznanie wiary: Sch'ma jissroel – Słuchaj Izraelu, ten Wieczny to nasz Bóg, ten Wieczny jest tylko jeden.

Żydowski folklor w wolnej interpretacji

Sabbatwünsche

baryton, chór, fortepian, komp. (Arr. Werner Sander)

Jest taki zwyczaj podczas Szabasu, aby życzyć sobie wzajemnie wszystkiego dobrego. W tej rodzinnej pieśni błaga się Boga, aby ochronił naród Żydowski przed złem i wypełnił przyszły tydzień, miesiąc i rok szczęściem i błogosławieństwem.

Hungerik dein Ketzkele

alt, chór, fortepian, komp. (Arr. Friedbert Groß)

Matka, dla której nie ma nic gorszego, jak nie móc swojemu dziecku dać coś do jedzenia, śpiewa głodnemu dziecku kołysankę. Ono nie powinno płakać ani jęczeć, tylko być cichutko jak kotek, laleczka i zasmucona mama. Sen łagodzi biedę.

Schabbes

chór a cappella, komp. (Arr. Dieter Knorrn)

Szabat, wiosna, a przede wszystkim powinien być pokój!

Der Rebbele, der Gabbele

alt, chór, fortepian, komp. (Arr. Werner Sander)

Chasydzi, zwolennicy jednego z kierunków religijnych potrafią podczas nabożeństwa swój zachwyty doprowadzić aż do tańca. Nawet Rebbele (Rabin), Gabbele (Zarząd), Chaßendl (Solista i Kantor) oraz Schammeßl (służący w synagodze) tańczą razem z całym sprzętem.

Itziki Baryton

chór, fortepian, komp. (Arr. Werner Sander)

Itzika przedstawia się z ironią. Co prawda ma on już ślub, ale jego kieszenie są puste, nie ma jeszcze stołu, ani ławy, tylko połamane łóżko na trzech nogach. Za to posiada niedożywną kobietkę, którą może całować oraz zaufanie do „Mamme”, która się tylko tym zamartwia, jak to życie ma dalej biec.

Jommi

alt, chór, fortepian, komp. (Arr. Werner Sander)

Żartobliwa pieśń o tym jak pewna córka odrzuca trzy proponowane podarki – buty, kapelusz i kolczyki, jednak przy zaproponowanym narzeczonemu nie mówi nie.

As der Rebbe Elimelech

baryton, chór, fortepian, komp. (Arr. Friedbert Groß)

Rabin Elimelech po zakończeniu nabożeństwa jest bardzo wesóły i dlatego przywołuje do siebie dwóch Fiedler (skrzypków), dwóch Zimblers (grający na bardzo głośnym instrumencie) i dwóch Poiklers (grający na pałkach), którzy mają mu zagrać.

Ale w końcu ma tego dosyć i krzyczy pełen bólu: moja głowa, ach, moja głowa!

Horra banechar

chór, fortepian, komp. (Arr. Friedbert Groß)

- Nie bądź smutny przyjacielu, rozkazuje Rabin, bądź wesóły! Nasze całe życie jest utrapieniem – zapomnij o zmartwieniach! Napij się wina lub piwa! Starzy i młodzi powinni w obcym kraju tańczyć Horra.

Ulrike Helzel – alt; **Helmut Klotz** – tenor; **Egbert Junghans** – baryton;
Clemens Posselt – fortepian; **Helmut Klotz** – dyrektor artystyczny

Der Leipziger Synagogalchor

"Der Leipziger Synagogalchor" powstał w 1962 roku i od tego czasu realizuje postawiony sobie na początku kariery cel: zachowanie i pielęgnowanie muzyki synagogalnej XIX i XX wieku oraz jidysz i hebrajskiego folkloru jako szczególnie wartościowego elementu żydowsko-kulturowego dziedzictwa.

Od 1972 roku chór prowadzi Helmut Klotz, który jest jednocześnie kantorem. W celu poszerzenia repertuaru chór współpracuje z wieloma znanymi współczesnymi kompozytorami jak np. Joseph Dorfmann, Bonia Sur czy Siegfried Thiele, który specjalnie dla chóru skomponował psalmy. Chór występuje regularnie ze znanymi solistami i orkiestrami.

Dzięki wielu koncertom w kraju i zagranicą "Leipziger Synagogalchor" osiągnął w ostatnich dziesięcioleciach rangę międzynarodową pod względem jakości artystycznej, jak również ze względu na to, że jest to jedyny tego typu chór synagogalny w Europie, który składa się wyłącznie z nie-żydowskich artystów.

Dyrektor artystyczny i kantor Helmut Klotz

Helmut Klotz, jako wiolonczelista wywodzi się z osławionej w swej tradycji Saksońskiej Orkiestry Narodowej. Karierę solisty rozpoczął w 1961 r. w operze w Lipsku i pozostał jej wierny przez ponad 40 lat pracy artystycznej, jako tenor liryczny.

Do jego szerokiego repertuaru zalicza się ponad 100 partii w ponad 2750 przedstawieniach. W roku 1985 otrzymał tytuł solisty kameralnego. Ponadto do jego kariery należą występy gościnne w najświetniejszych operach Europy i za oceanem, jak również udział w wielu koncertach jako solista.

Od 1972 roku jest dyrektorem artystycznym oraz solistą w "Leipziger Synagogalchor".

Organizatorzy:

Referat ds. Dialogu Międzyreligijnego
Archidiecezji Poznańskiej

Forum Kultur

Mecenat:

Marszałek Województwa Wielkopolskiego

Arcybiskup Metropolita Poznański

Władze Miasta Poznania

Współpraca:

Instytut Goethego

Związek Gmin

Wyznaniowych Żydowskich

Galeria U Jezuitów

MGOK Taklamakan w Opalenicy

Aquatic Sp. z o.o.

Patronat medialny:

POLSKIE RADIO

epoznan.pl

W styczniu 2007 roku w Poznaniu odbędzie się X Dzień Judaizmu.
Zapraszamy do uczestnictwa w tych wydarzeniach.

kontakt:

e-mail: menora7@o2.pl tel. +48 660 42 73 63